

کدام ایده‌های محققان دانشگاه آزاد اسلامی در کمیته بررسی طرح‌های فناورانه مقابله با کرونا مصوب شد

آزمون بزرگ طرح‌های فناورانه در کرونا

سارا ظاهری
روزنامه‌نگار

دانشگاه آزاد اسلامی این روزها بیش از هر زمان دیگری در حال ایفای نقش اجتماعی خود در کشور است؛ این دانشگاه با عملکرد خود نشان داده که نمی‌خواهد با به کار بردن رویکردها و استراتژی‌های قدیمی پاسخگوی نیاز ذینفعان و اقشار مختلف جامعه باشد. به عبارت بهتر مسئولان دانشگاه بر این باورند که انگاره و استراتژی‌هایی که در یک دهه گذشته تا امروز در آموزش عالی به کار می‌رفت برای برآورده کردن انتظارات اقتصادی، علمی، سیاسی و اجتماعی سیستم آموزش عالی این عصر مناسب نیست. به همین دلیل است که این دانشگاه در دوره جدید مدیریتی خود به‌سوی استراتژی‌های جدید حرکت کرد. این دانشگاه در این دوره جدید مدیریتی، دیگر تنها یک نهاد آموزشی برای تربیت نیروی انسانی نیست بلکه از متن جامعه است و تلاش دارد با حضور در جامعه مشکلات را مرتفع کند. در واقع رسالت دانشگاه این روزها فقط صادر کردن مدرک دانشگاهی نیست بلکه می‌خواهد به‌عنوان قوه‌عقله در شهرها تاثیرگذار و فرهنگ‌ساز باشد تا نشان دهد فراتر از یک دانشگاه نخیکنی عمل می‌کند. این دانشگاه به‌محض وقوع یک مشکل یا اتفاق در کشور، نقش آموزشی خود را کنار گذاشته و با نقش اجتماعی‌اش وارد میدان می‌شود. به همین دلیل از اوایل اسفندماه که خبر رسید ویروس کرونا وارد ایران شده است، خانواده بزرگ دانشگاه آزاد اسلامی تمام پتانسیل و ظرفیت‌های خود را برای کمک به مردم ایران زمین به‌صحنه آورد. فعالیت‌های دانشگاه در این راستا به بخش‌های مختلفی تقسیم شد؛ از آموزش مجازی دانشجویان گرفته تا تولید مواد ضدعفونی‌کننده در واحدها. اما مهم‌ترین این فعالیت‌ها در طرح‌های فناورانه دانشگاه خلاصه شد. علت هم مشخص است؛ طرح‌های فناورانه می‌تواند راهکارهای بلندمدت برای از بین بردن همیشگی این ویروس باشد.

طرح‌های فناورانه
ابزاری میانبر برای عبور از بحران کرونا
همه‌گیری ویروس کرونا، شالوده حرکت و استمرار فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی جهان را دچار اختلال

فناورانه مربوط به کرونا را به دو دسته می‌توان تقسیم کرد؛ گروه اول طرح‌هایی که در پاسخ به سوالات بالینی و مدیریتی متخصصان و سیاستگذاران انجام می‌شوند و در اسرع‌وقت نتایج‌شان برای تصمیم‌گیری در اختیار آنها قرار می‌گیرد و گروه دوم نیز طرح‌هایی هستند که برای مستندسازی تجربه‌آینده می‌در کشور ایران و انتقال این تجربیات به دیگران انجام می‌شود. حالا امروز

اولویت‌های اصلی سرمایه‌گذاری‌های خود می‌دانند. بنابراین با ظهور ویروس همه‌گیر کرونا، بحث فناوری و طرح‌هایی در این راستا به الزامی برای مدیریت شرایط فعلی و خلق فرصت‌های جدید بدل شده است. به‌عبارتی طرح‌های فناورانه در این فضا به‌مثابه میوه‌ای است که می‌تواند مصونیت‌های بیشتری را برای کشورها به ارمغان بیاورد. به‌طور کلی فعالیت‌های

کرده تا جایی که آینده پیش‌رو در مواجهه با این بحران مهم به نظر می‌آید. در چنین شرایطی، ابزاری که بتواند مسیری میانبر برای عبور از این شرایط فراهم کند قطعاً مهم و حیاتی به نظر می‌رسد. ابزاری که بتواند تصویری روشن فراوری ما قرار دهد. طرح‌های فناورانه یکی از این ابزارهاست. اهمیت فناوری و نوآوری به‌حدی است که اکثر کشورهای توسعه‌یافته آنها را از

جهان در حال تجربه یک تحول جدی در حوزه علم و فناوری است؛ تحولی که می‌تواند آغاز یک برنامه‌ریزی برای ایجاد تحول و جهش جدید باشد. شیوع ویروس کرونا همان اتفاقی است که باعث تحول جدی در حوزه علم و فناوری و طرح‌های فناورانه شده است. مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی نیز تلاش دارند با یک نگرش بلندنظرانه به این قضیه نگاه کرده و از یک بحران به نام کرونا، یک فرصت ساخته و آغازگر جهش جدید در حوزه فناوری باشند. بنابراین از نوزدهم اسفندماه کمیته ارزیابی فناوری جلوگیری از شیوع ویروس کرونا در پارک دانشگاه آزاد اسلامی تشکیل و کار خود را در این زمینه آغاز کرد. تا بیستم فروردین یعنی در عرض یک ماه ۱۵ جلسه کاری به صورت ویدئوکنفرانس و با حضور دکتر طهرانچی در این راستا برگزار شد. البته کار دانشگاه آزاد اسلامی فقط در بحث طرح‌های فناورانه فقط به همین جا ختم نمی‌شود؛ مسئولان دانشگاه از طرح‌های فناورانه‌ای که برای مقابله با ویروس کرونا به دست‌شان می‌رسد، حمایت و پشتیبانی علمی، اداری و مالی نیز می‌کنند. در این جلسات یعنی تا بیستم فروردین بیش از ۱۵۰ طرح از مراکز رشد و مراکز تحقیقاتی واحدها برای مقابله با شیوع ویروس کرونا مورد بررسی قرار گرفت و ۹ طرح نیز در نهایت انتخاب شد. تشکیل کارگروه بررسی و حمایت از طرح‌های فناورانه در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی موید اهتمام جدی این دانشگاه برای به‌کارگیری از ظرفیت فناوران جهت ایفای نقش در بحران شیوع کروناست.

کیت تشخیص کرونا
یکی از ۸ کیت مورد تایید وزارت بهداشت
یکی از این طرح‌ها کیت تشخیص کرونا بود که یکی از هشت کیت مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور است. تولید جعبه‌های ضدعفونی‌کننده برای قطع زنجیره انتقال ویروس توسط اسکناس یکی دیگر از این طرح‌های دانشگاه آزاد اسلامی است که دو بانک بزرگ کشور را مجاب کرد به فکر انعقاد قرارداد با دانشگاه آزاد اسلامی بيفتند. سنسورهای تشخیص ویروس در مکان‌های عمومی یکی دیگر از طرح‌های فناوری دانشگاه آزاد اسلامی است که می‌توانند تجمع ویروس در مکان‌های عمومی را تشخیص داده و جهت انجام ضدعفونی به‌موقع و موثر اطلاع‌رسانی کنند.

ارسال ۲۰۰ طرح برای کمیته بررسی طرح‌های فناورانه مقابله با کرونا

بلکه قطع زنجیره انتقال ویروس، جدی‌ترین سیاست ما بوده است. صدی مهر بیان کرد: «طرح‌های دستگاه‌های ضدعفونی‌کننده را نیز مدنظر داشتیم که با ترکیب چند فناوری از جمله اشعه «یووی» کار می‌کند. طرح بعدی، «اتوکلاو»ها (وسیل‌های برای استریل کردن ابزار پزشکی و آزمایشگاهی در فشار و دمای بالا و با استفاده از بخار آب) بوده است که تولید قطعات آنها در پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی صورت می‌گیرد؛ قطعاتی که پیش‌تر از خارج، وارد کشور می‌شدند. وی افزود: «درباره ماسک و مواد ضدعفونی‌کننده نیز طرح‌های بسیاری داشتیم که برحسب ظرفیت واحدها فعال شده‌اند؛ اما آنچه به‌عنوان بحث فناوری مطرح بوده و پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی روی آن کار کرده، مواد ضدعفونی‌کننده‌ای هستند که خاصیت ماندگاری بیش از یک ماه داشته باشند.» مدیرکل تجاری‌سازی و پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی یادآور شد: «طرح بعدی که بسیار مهم نیز بوده، صفحه کلیدهای غیرلمسی هستند که نمونه اولیه آنها ساخته شده است؛ صفحه کلیدهایی مثل کلیدهای برق و دکمه‌های آسانسور که بتوان بدون تماس دست، آنها را انتخاب و قطع و وصل کرد. این موضوع بسیار مهم و جدی است و می‌تواند زنجیره انتقال را قطع کند.» صدی مهر در پایان گفت: «در حوزه کیت تشخیص کرونا نیز ورود کردیم. هرچند بیش از ۳۰ طرح از سراسر کشور به دست ما رسید؛ اما طرحی که از سوی پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی حمایت شد، یکی از هشت طرحی است که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به‌صورت رسمی تایید کرده و در کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

سیدمحمدجواد صدی مهر، مدیرکل تجاری‌سازی پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهنگ‌یگان» درباره تلاش‌های صورت‌گرفته در پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی برای مقابله با کرونا گفت: «کمیته بررسی طرح‌های فناورانه مقابله با کرونا از سال گذشته، کار خود را در دانشگاه آزاد اسلامی آغاز کرد. این کمیته با ترکیبی از هیات‌های علمی فناور دانشگاه در زمینه ویروس‌شناسی، میکروبیولوژی، مهندسی پزشکی، داروسازی و رشته‌های مرتبط با موضوع تشکیل شد. وی ادامه داد: «به‌صورت روزانه و آنلاین، تشکیل جلسه دادیم. در مجموع حدود ۲۰۰ طرح از سراسر کشور به کمیته ارسال شده و ۱۳ طرح تاکنون مصوب شده‌اند. مهم‌ترین بحث در این طرح‌ها، باکس ضدعفونی بوده که در سطح مصرف‌خانگی و اصناف و همچنین سایزهای کوچک‌تر برای تلفن همراه در نظر گرفته شده تا بتواند زنجیره انتقال ویروس را قطع کند.»

قطع زنجیره انتقال ویروس
جدی‌ترین سیاست پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی
مدیرکل تجاری‌سازی و پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی اضافه کرد: «مهم‌ترین سیاستی که در کمیته مقابله با ویروس کرونا در پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی، سرلوحه کار خود قرار دادیم، قطع زنجیره انتقال ویروس بوده است و اصلاً در حوزه درمان، ورود نکرده‌ایم؛

طرح‌های فناورانه نیازمان به واردات را مرتفع می‌کند

با حدود ۹ محصولی که توسط دکتر دهقانی شناسایی و تایید شد می‌تواند به قطع زنجیره کرونا کمک کند.» مدیرکل اقتصاد دانش‌بنیان توسعه سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان دانشگاه آزاد اسلامی درخصوص هدف دانشگاه آزاد اسلامی برای ورود به طرح‌های فناورانه توضیح داد: «امروزه دنیا، دنیای فناوری است و چه در دوران کرونا و پساکرونا بحث فناوری بسیار با اهمیت خواهد بود. اینکه بتوانیم نیاز کشور را با استفاده از دانش فنی خودمان و نیازمان را نسبت به واردات با استفاده از طرح‌های فناورانه تامین کنیم، می‌تواند به بحث ارزش‌های کشور کمک کند.»

با تقویت طرح‌های فناورانه می‌توان وارد چرخه صادرات شد
او با بیان اینکه البته از موضوع فناوری نمی‌توان خیلی سریع پاسخ گرفت، ادامه داد: «به‌طور مثال وقتی روی یک کیت تشخیص کرونا کار می‌کنیم، رسیدن به نتیجه موردقبول مقداری زمانبر خواهد بود اما از سوی دیگر نیاز ما نسبت به واردات برطرف خواهد شد. شیزنگی در ادامه تصریح کرد: «با تقویت طرح‌های فناورانه حتی می‌توان وارد چرخه صادرات نیز شد. به هر حال فکر می‌کنم ایده جداسازی معاونت فناوری از پژوهش ایده مثبتی بود و الان شرکت‌های دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری و حتی خود واحدهای دانشگاهی در بحث طرح‌های دانش‌بنیان به‌صورت مستقل کار می‌کنند و این می‌تواند به رویکرد جدید دانشگاه درخصوص فناوری کمک کند.» با این اوصاف به نظر می‌رسد دانشگاه آزاد اسلامی در راستای رویکردهای تحولی در حوزه‌های فناوری و با احساس مسئولیت اجتماعی در قبال آلام و چالش‌های جامعه، شعار «دانشگاهی از مردم و برای مردم» را محقق کرده است.

احسان شیزنگی، مدیرکل اقتصاد دانش‌بنیان و توسعه سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان دانشگاه آزاد اسلامی نیز در گفت‌وگو با «فرهنگ‌یگان» از طرح‌های فناورانه و نقش آنها برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا سخن گفت. به گفته او، طرح‌های فناورانه مختلفی در دانشگاه آزاد اسلامی درخصوص بیماری کرونا شکل گرفت؛ در دو بخش بسترساز و محتوا با دستور دکتر طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی شروع به کار کردیم. موفقیت‌هایی نیز در بسیاری از استان‌ها در این خصوص به دست آمد که بیشترین موفقیت‌ها در استان مرکزی، خراسان و البرز و اصفهان بود تا جایی که شاهد دستاوردهای زیادی از سوی این استان‌ها نیز بودیم. او ادامه داد: «به‌دنبال این هستیم تا به‌صورت تخصصی از محصولات برخی از این استان‌ها حمایت کنیم تا بتوانیم آنها را وارد چرخه بیمارستان‌های خود کنیم.» مدیرکل اقتصاد دانش‌بنیان و توسعه سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان دانشگاه آزاد اسلامی با ذکر مثالی توضیح داد: «کیت تشخیص کرونا در استان البرز به نتیجه رسید و در حال حاضر حمایت از این کیت تشخیصی را در دستور کار قرار داده‌ایم. در مجموع دانشگاه آزاد اسلامی قدم محکمی در این خصوص برداشته است تا جایی که دانشجویان واحد علوم و تحقیقات با تولید ژل ضدعفونی‌کننده توانستند کمک زیادی در راستای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا کرده و این مواد را به بیمارستان‌های کشور ارسال کردند. او معتقد است: «دانشگاه آزاد اسلامی با این ذهنیت که باید گامی اساسی در این زمینه برداشته و به مردم کشور کمک کند، وارد عمل شد و

نیمکت خبر

ساخت خوابگاه‌های متاهلی در دستور کار دانشگاه‌ها قرار گرفت

رئیس صندوق راه‌دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با صدور بخشنامه‌ای به دانشگاه‌ها ساخت خوابگاه‌های دانشجویی به‌ویژه متاهلی را از برنامه‌های اولویت‌دار براساس بودجه سال ۹۹ اعلام کرد. براساس بخشنامه‌ای که ناصر مطیعی به دانشگاه‌ها ابلاغ کرد، با توجه به ظرفیت ایجادشده در بند الف تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ م.بنی بر اعطای مجوز دریافت تسهیلات بانکی توسط دانشگاه‌ها برای تکمیل طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای خود با اولویت ساخت، خرید و تکمیل خوابگاه‌های دانشجویی به‌ویژه خوابگاه‌های متاهلی در دستور کار دانشگاه‌ها قرار گرفت. در این بخشنامه آمده است این صندوق ماوریتی مبنی بر پرداخت بخشی از یارانه سود و کارمزد تسهیلات دریافتی ناظر بر توسعه ظرفیت خوابگاه‌های دانشجویی را برعهده دارد که با توجه به کمبود ظرفیت خوابگاه‌های دانشجویی، تمام دانشگاه‌ها باید حداکثر بهره‌برداری را از ظرفیت قانونی یادشده به‌عمل آورند. طبق این بخشنامه، در صورتی که دانشگاه متقاضی استفاده از تسهیلات یادشده باشد، ضمن جلب موافقت بانک عامل موردنظر، دانشگاه نسبت به تکمیل طرح توجیهی فنی و اقتصادی، کمبودهای ظرفیت خوابگاه‌های دانشجویی را با تعیین اولویت پرداخت تسهیلات باید به این صندوق ارائه دهد.

این نامه تشکیل صندوق نیکوکاری دانشگاهیان ابلاغ شد

غلامرضا غفاری، معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم، روز یکشنبه در گفت‌وگو با ایرنا اظهار داشت: «دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، پژوهش و فناوری یا دریافت این دستورالعمل و با هدف عمل به ایده دانشگاه اجتماعی و مسئولیت اجتماعی این نهاد در روزهای ماه رمضان به‌منظور شرکت در پوشش ملی «زندگی دست یاری‌گر توست» در قالب تشکیل صندوق نیکوکاری دانشگاهیان، اقدامات لازم را باید انجام دهند. وی این اقدام را به‌منظور مشارکت مالی و داوطلبانه دانشگاهیان برای تامین بخشی از نیازهای ضروری سایر دانشگاهیان درگیر پیامدهای درمانی، اقتصادی و روانی کرونا اعلام کرد. غفاری، اهداف تشکیل صندوق نیکوکاری دانشگاهیان را تشریح و اظهار کرد: «ایجاد همبستگی و همدلی در امور خیر و نیکی‌رسانی به دیگران بین دانشگاهیان، زمینه‌سازی برای ایجاد نهادهای کمک‌رسان و خیریه غیردولتی برای فعالیت‌های ماندگار و بلندمدت، ترویج فرهنگ نیک‌رسانی و نهادسازی امر نیکوکاری مبتنی بر تلاش داوطلبانه برای فعالیت‌های ماندگار و بلندمدت، کمک و مشارکت در کاستن از مشکلات و پیامدهای ناخوشایند شیوع بیماری کرونا در ابعاد معیشتی، روانی و اجتماعی نیازمندان، از جمله اهداف تشکیل این صندوق است.»

۲۰۰ درصد امتیاز اضافه پخش آگهی در رسانه ملی برای دانش‌بنیان‌ها
شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند برای معرفی محصولات خود تا ۲۰۰ درصد از امتیاز اضافه پخش آگهی در صداوسیما جمهوری اسلامی ایران برخوردار شوند. امتیاز اضافه پخش آگهی در رسانه ملی یکی از اقلام خدماتی فراهم‌شده از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری است. شرکت‌های دانش‌بنیان متقاضی، باید درخواست خود را در نامه‌ای به دبیرخانه کارگروه ارزیابی و تایید صلاحیت شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ارسال کنند، این درخواست باید شامل کالاها و خدمات دانش‌بنیان باشد که قبلاً به‌تایید این کارگروه رسیده باشد. معاونت علمی و فناوری پس از انجام بررسی‌های لازم، شرکت‌ها و محصولات دانش‌بنیان موردنظر را با نامه‌ای به اداره کل بازرگانی صداوسیما معرفی می‌کند، سایر اقدامات طبق روال موجود در صداوسیما توسط شرکت‌ها دنبال می‌شود، سقف امتیاز اضافه پخش می‌تواند تا ۲۰۰ درصد افزایش یابد.